

Kiściec tajwański (*Lophura swinhoii*) – endemit Tajwanu

ang. Swinhoe's Pheasant

niem. Swinhoefasan

tajw. Hua Ji

Kiściec tajwański, znany wśród hodowców pod nazwą bażant Swinhoe lub bażant tajwański należy do rodziny kurowatych (*Phasianidae*) w obrębie rzędu grzebiących (*Galliformes*).

Został odkryty w 1862 roku przez brytyjskiego przyrodnika Roberta Swinhoe, od którego pochodzi drugi człon łacińskiej nazwy gatunkowej. Opisu naukowego dokonał w 1863 roku angielski biolog John Gould. Już w roku odkrycia, myśliwi wynajęci przez Roberta Swinhoe przywieźli do Tamsui parę tych bażantów. W 1903 roku pojawił się w europejskich ptaszarniach.

Długość ciała dorosłego koguta waha się w granicach 70 – 79 cm, z czego na ogon przypada 34 – 42 cm. Wierzch czarnej głowy samca zdobią białe piórka, tworzące niewielki czubek. Kark i górna część pleców są białe. Podgardle, pierś, brzuch, dolna część grzbietu, kuper i pióra nadogonowe mają czarną barwę, a każde pióro połyskuje granatowo. Lotki są czarne, pióra pokrywowe skrzydeł

błyszczą zielenią, barkówki bordowe. Dwie środkowe, najdłuższe sterówki mają kolor biały, podczas gdy pozostałe są czarne. Wokół oczu znajdują się niezwykle rozbudowane czerwone płatki skórne. Dziób barwy rogowej, tęczówka jasnobrązowa. Skoki czerwone, zaopatrzone w ostrogi. Koguty swoją barwną szatę uzyskują dopiero jesienią w drugim roku życia.

Kura jest mniejsza, mierzy 46 – 57 cm, w tym na ogon przypada 20 – 25 cm. Jest w tonacji szaro-brązowo-żółtej. Dwie centralne sterówki są

szare z jaśniejszym prążkowaniem, natomiast reszta jest jasnobrązowa. U samicy również występują czerwone płatki skórne, choć są nieco mniejsze i o mniej intensywnym zabarwieniu. Dziób ciemny, niemal czarny, tęczęwka ciemnobrązowa. Skoki czerwone, pozbawione ostróg.

Bażant Swinhoe występuje endemicznie w środkowym Tajwanie, gdzie zamieszkuje dziewicze obszary górskie na wysokości do 2500 m n. p. m. Preferuje rozległe i gęste lasy liściaste z rzadkim poszytem. Przebywa także na otwartych terenach położonych wzdłuż ściany lasu. Sporadycznie żyje w lasach mieszanych albo bambusowych z gęstym runem.

Jest ptakiem skrytym i płochliwym, co utrudnia prowadzenie obserwacji w stanie dzikim. Większość zgromadzonych informacji o tym gatunku pochodzi z badań radiotelemetrycznych. Aktywny jest podczas słabej widoczności. O świcie, późnym popołudniem oraz podczas mgły przebywa na polach w pobliżu lasu, gdzie żeruje. Nocuje w większych grupach lub pojedynczo w koronach wysokich drzew. Samice wraz z młodymi noc spędzają z dala od stadka. Od kwietnia do października żyje w parach lub w grupach, składających się z młodych lub dorosłych osobników albo kury i jej piskląt. W dużej liczbie obserwuje się go w miejscach z dużą koncentracją pokarmu. Ziemię rozgrzebuje zwykle za pomocą dzioba, rzadko używając w tym celu pazurów.

Dieta bażanta tajwańskiego w środowisku naturalnym jest urozmaicona. Aż 80% menu stanowi pokarm pochodzenia roślinnego, tj. nasiona traw, pąki roślin, kwiaty, owoce oraz świeże liście, a także mchy. Pozostałe 20% przypada na owady, tj. termity i ich jaja, ćmy, koniki polne i chrząszcze, jak również dżdżownice i inne bezkręgowce.

Sezon rozrodczy przypada na luty – lipiec, z nasileniem w kwietniu i maju. Koguty są zwykle poligamiczne i gromadzą wokół siebie 2 – 3 kury. Niekiedy mogą też być mo-

nogamiczne i wówczas łączą się tylko z 1 samicą. Budową gniazda, wysiadywaniem jaj i wychowem piskląt zajmuje się wyłącznie kura. Gniazdo stanowi głębokie zagłębienie w ziemi, wyścielone trawami, suchymi li-

czyzna się po złożeniu ostatniego jaja i trwa 24 – 26 dni. Piskląta opuszczają gniazdo w momencie wyklucia się wszystkich osobników. W razie zagrożenia kura swym głosem ostrzega młode, które natychmiast rozpraszają

Korale koguta powiększają się w czasie toków do okazałych rozmiarów. Fot. i hod. A. Zajac

ściemi i piórami. Jest ono dobrze ukryte wśród gęstej i ciernistej roślinności, pod wielkimi kłodami lub skałami. Osłona taka stanowi zabezpieczenie nie tylko przed opadami deszczu, ale również przed drapieżnikami. Niektóre gniazda są nawet w tym celu osłonięte i pokryte miskantami (trawy). Czasami gnieźdzą się na drzewie pośród epifitów. Samice z reguły przystępują do lęgów w pierwszym roku życia. Wyjątek stanowią bażancice pochodzące z późnego wylęgu, które gnieźdzą się dopiero na drugi rok. Już z końcem marca znoszą 3 – 8 połyskujących i różowych jaj, niekiedy z białymi plamkami. Wysiadywanie rozpo-

ją się w pobliską roślinność. Samica w tym czasie próbuje odciągnąć wroga. Gdy niebezpieczeństwo minie, zwołuje kurczęta, aby się nie oddaliły. W czasie pobytu na otwartym terenie chronią się w kępach wysokich traw. Często także ukrywają się pod skrzydłami matki lub w jej pobliżu. Początkowo nocują w gnieździe, natomiast w wieku około 1 miesiąca zaczynają przesiadywać na drzewach. Dojrzałość płciową uzyskują w pierwszym roku życia, gdy mają jeszcze młodociane upierzenie.

Wyróżnia się 4 rodzaje toków u kiskcia tajwańskiego. Są one następujące:

1. Samiec pochyla się w kierunku samicy i podskakuje dookoła niej. Jed-

